No. 275. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag 18 November.

XVIII November.

Deze is de dag, die gewijd werd aan eene blijde indenking van doorgeworstelde gevaren, van uitredding uit den nood, van de verlossing van het slaafsch knellend juk des vreemden, van de herstelling onzer volksbestaan. Voorwaar, deze zijn herinneringen van een tijd voorleden, dat wij hebben beleefd; en waarvan dus de toen ontvangene indrukselen niet kunnen zijn verloren gegaan. Wachten wij ons voor de geheele uitwissching uit onze hoofden en harten van die inprenting, welke het doorgestane leed en de daarop gevolgde segenrijke verlossing, in het hart en in het hoofd van elken regtschapen Nederlander noodzakelijk moeten gemaakt hebben. Wij, die onze dierbaarste betrekkingen zagen ter slagtbank gebragt voor vreemde belangen; wij, die onze bezittingen zagen ontroofd om vreemde oorlogen te ondersteunen; wij, die met bloed en tranen betaald hebben den tuimelgeest der laatste jaren der afgeloopene eeuw, waardoor ook ons volk zich liet medeslepen; — wij zijn het niet vergeten, dat wij met honderd millioen gulden onze vrijheid en zelfstandigheid kochten van den vreemdeling, dien wij door partijhaat verdeeld, door gebrek aan eensgezindheid en zedelijke veerkracht niet wisten af te weren. Wij zijn nog indachtig hoe de vreemdeling ons land heeft beheerscht, en hoe onze onbevlekte vlag van de zee, en onze voorheen ontzagwekkende naam van de rol der natiën, verdwenen! Treurige herinneringen voorzeker, maar die wij niet moeten noch mogen vergeten, en die wij tot lering moeten levendig houden, die wij tot waarschuwing niet verzuimen mogen ten dage, als dien wij vieren, indachtig te zijn. Hoe meer wij besef hebben van den diepen staat van vernedering, waarin wij gebragt waren, en van de rampen die ons hebben gegriefd, zoo veel te dieper gevoel zullen wij hebben van die gezegende verlossing, welke eene steeds over ons Vaderland liefderijk wakende Voorzienigheid aan ons geschonken heeft. Zoo diep wij gevallen waren, zoo heerlijk zijn wij opgerigt geworden, gelouterd door het leed, 't welk de partijschappen heeft vernietigd en de opgedrevene weelde en losinnigheid heeft gematigd. Met een warm hart voegt het dan aan ons Nederlanders, om voor het heil, dat sedert 1813 bij hernieuwing over ons is uitgestort, Gods te prijzen en te danken; want godsdienstzin en deugd verhoogen een volk; — laat ons dus toonen dat wij van onze vrome Vaderen niet verbasterd zijn. Die godsdienstzin voegt aan een vrij en verlicht volk, als het onze; wanneer de beschaving en verlichting niet gepaard gaat met behoefte aan deugd en zedelijkheid, welke de kweekelingen der Godsdienst zijn, dan zou zij even verderfelijk voor den staat worden, als zij zoo voordeelig is en blijven kan. — Met die verlossing en afschudding van het juk des vreemdelings, keerde tot ons terug de waardige afstammeling van dat Doorluchtige Huis, waarvoor geene opoffering te groot geweest was om Nederland gelukkig te zien; de geëerbiedigde Gemalin van onzen beminden en gewaardeerden Koning, zag den jaardag van haar geboortefeest aangewezen, om tevens de feestdag te worden, waarop wij de wedergeboorte onzes Vaderlands zouden vieren; Zij, die zoo vele weldaden in het verborgen doet, en die door geheel Nederland vereerd wordt, leve nog lange in ons midden, haar Koninklijk Gezin tot vreugd, der Natie tot zegen, en zoo blijve de onvergetelijke XVIII November nog eene reeks van jaren een dubbele feestdag, welken eene door hare handelingen zich de algemeene liefde, de achting en het vertrouwen steeds regtvaardigende Regering bij het Nederlandsche Volk, steeds dankbaar doe in zegening blijven!

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De deputatie der belgische vertegenwoordigers, belast met het aanbieden van het adres van antwoord, is gisteren bij vorst *Leopold* ten gehoore toegelaten. Het weder-antwoord van den laatste wordt nog niet medegedeeld.

De kamer van vertegenwoordigers heeft gisteren de discussie aangevangen over den ontwerp betrekkelijk de traktementen der vicarissen. Bij het ontwerp van het bewind wordt eene som van 300 tot 500 fr. als traktement gesteld ten laste der kerkfabrieken, ongerekend de subsidie door de staat te geven. De centrale sectie verlangde integendeel dat het 500 fr. zou bijdragen, daar buiten gelaten hetgeen de gemeenten en kerkfabrieken mogten willen suppleren. De discussie liep over het ontwerp van het bestuur, 't welk door al de redenaars die in deze zitting het woord voerden, bestreden werd.

— De heeren *Nodez*, *Geep* en *van Asche* zijn door vorst *Leopold* met zijne orde van burgerlijke verdienste vereerd.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (16 NOVEMBER) waren de fondsen genoteerd: Bel. 100; O. Metall. 102½; Sp. Ardoin 20, 21, 20¾, ⅞; Differed. 9¾; Hup. renten 90¾; E. Tavoliere 96; Sicil. 91; Rom. L. 99¾, ⅞; Id. te Antw. 95½; Bras. 81½. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ⅛ pCt. verlies k. z.

Het fransch ministerieel avondblad, *la Charte*, wijdt nog een artikel aan den maatregel des gouvernements met betrekking tot naar Amerika zenden van den Prins *Lodewijk Bonaparte*. Hetzelve geeft te kennen dat de Prins het bewezen gunstbewijs te danken had, zoowel aan de tusschenkomst van onderscheiden kanten in zijn belang gedaan, als aan de herinnering van den grooten naam van *Napoleon* de kracht der tegenwoordige dynastie en aan het smeken eener gebannen moeder voor haren gevangen zoon. Deze zaak was intusschen, om staatkundige redenen en de betoonde lankmoedigheid van hooger hand, boven alle aanmerkingen verheven; maar er bleven nog schuldigen in de gevangenis, en *la Charte* wil niet vooruit de bedenkingen bestrijden, die de advokaten der beklaagden ten deze in derzelver belang zullen doen gelden. Hier pleitte ten voordeele van den jongen Prins een antecedent, voorgevallen met opzigt tot eene andere partij; bovendien had de prins in zeker opzigt reeds vroeger eene straf die der verbanning geleden; beide omstandigheden plaatsen den jongen prins *Louis* in een geheel bijzonderen toestand, welke men wel gedaan had niet voorbij te zien, doch welker gunstige uitwerking niet op andere terugkaatsen kon; want hij was niet gelijk anderen in gelijke mate door eed en pligt verbonden. *La Charte* wil voor het overige in geen discussie omtrent den genomen maatregel treden, „omdat zij afkomstig was van een gezag wiens handelingen boven alle beoordeeling verheven zijn." Hetzelve verhaalt vervolgens nog kortelijk het gebeurde; dat het op last van het gouvernement was geweest dat de prins *Louis* van Straatsburg naar Parijs en van daar naar een der havens vervoerd was om zich naar Amerika in te schepen. De hertogin van St. Leu, hare verbanning niet achtende, was in Frankrijk gekomen, en had aan den koning geschreven, om dien gratie voor haar zoon te verzoeken; zij zelve was naar Zwitzerland teruggekeerd om orde op hare zaken te stellen en dan haren zoon naar Amerika te volgen.

— Men verzekert te Parijs dat het gouvernement besloten had, om in de maand Januarij aanstaande het garnizoen van Ancona met omtrent 3000 man te versterken. Dit voornemen mogt vreemd klinken, daar er tot heden eerder van eene ontruiming dan van vermeerdering van het garnizoen gesproken werd. Volgens sommigen zoude het zijn om den franschen invloed in Italië te beter tegen den Oostenrijkschen te doen opwegen; als welke laatste mogendheid bij de thans wederom in Italië heerschende gisting en woelingen van geheime genootschappen, er op bedacht zou zijn, om bij de eerste gelegenheid, die zich mogt aanbieden, den Paus of den koning van Napels, zoowel met goeden raad als werkdadige hulp bij te staan.

— In berigten uit Tunis van den 22sten wordt gemeld, dat de bei van Constantine van het bewind van Tunis den vrijen doortogt van wapenen en munitien over deszelfs grondgebied had verlangd, alsmede dien van al de hulp die hij in zijnen oorlog tegen de ongeloovigen, mogt bekomen. De divan te Tunis, in buitengewone vergadering over deze zaak opgekomen, had na lang beraad het verzoek afgewezen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 17den November.

— Bij koninklijk besluit van den 4den dezer is de heer *E. S. Stein*, te 's Hage door Zijne Majesteit benoemd tot adjunct-secretaris van de hoofd-commissie tot de zaken der Israëliten.

— Bij besluit van 29 October ll. heeft Z. M., naar men verneemt, tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den WelEerw. heer *J. Grooff*, appostolisch-prefect der Nederlandsche missie in Suriname en pastoor der R. K. gemeente te Paramaribo, en zulks ten einde aan dien ijverigen Nederlandschen geestelijke een blijk van Hoogstdeszelfs tevredenheid te geven, wegens de lofwaardige wijs waarop hij sedert 1826 zijne moeijelijke, en niet zelden gevaarlijke, ambtsbetrekking heeft ver-

vuld, en inzonderheid wegens zijne buitengewone diensten en opofferingen, even liefdelijk als belangloos aan de ongelukkige bewezn, die door eene besmettelijke ziekte aangetast, in het gesticht Batavia, aan de rivier Coppename, worden verpleegd en met welker geestelijke verzorging de heer *Grooff* sedert op zijn vrijwillig aanbod is belast geweest.

— Tot majoor bij het wapen der infanterie in de Oostindie is benoemd, de kapitein van de 19de afdeeling *J. A. Schwartz*; tot adjunct onder inspecteur der 3de klasse bij de militaire administratie aldaar, *J. E. van der Smissen*; tot tweeden luitenant kwartiermeester, de sergeant van de 9de afdeeling *N. van Marion*, en tot tweede luitenants bij het wapen der artillerie, de sergeant *F. J. van Maanen*, van het 1ste bataillon veld-artillerie, en de sergeanten titulair *J. C. Labnar*, van het 4de bataillon artillerie nationale militie, *H. Valkenier* en *W. H. C. de Seyst*, van het bataillon vrijwillige artillerie.

— Bij circulaire aanschrijving aan de heeren Gouverneurs is bepaald, dat de ontvangers der belastingen geene toestemming meer aan de molenaars zullen mogen geven tot het malen van graan tusschen zons onder- en opgang, voor zoodanige molens waar na zons ondergang of voor zons onder- en opgang afleveringen van gemalen graan wordt opgemerkt.

— Met de stoomboot *de Batavier* zijn eergisteren van Rotterdam naar Londen vertrokken de heer *Dedel* Zr. Ms. ambassadeur aan het Engelsche Hof, en Z. D. H. Prins *Eduard*, tweede zoon van Z. D. H. den Hertog van *Saxen-Weimar*.

— De bisschop van Trier, *Joseph Ludwig Aloys van Hommer*, is aldaar den 11den dezer, in zeven-en-zeventigjarigen ouderdom en in het vier-en-vijftigste jaar zijner priesterlijke bediening, overleden.

— Men heeft thans Javasche Couranten ontvangen van 18 tot 25 Junij en van 16 tot 23 Julij jl. Volgens laatstgemelde was Z. Exc. de gouverneur-generaal voornemens om in den loop van die en de beide volgende maanden inspectie-reizen te doen in de residentie Bantam, de afdeeling Krawang en in de residentien Cheribon, Tagal, Pekalongan en Banjoemas.

Den 2den Julij was te Dassoon, residentie Rembang, met het beste gevolg van de timmerwerf van den scheepsbouwmeester *H. Browne* van stapel geloopen een nieuw gekoperd fregatschip, groot 300 lasten, hetwelk *de Hermina* genaamd en voor den handel naar China en den Oosterschen Archipel bestemd was.

Op den 16den Julij was er te Batavia, door de loge, *la fidèle Sincérité*, een luisterrijk feest gegeven, ter eere van het feest van St. Jan.

— Sedert de laatste dagen van October heeft men hier nabij Leipzig het schouwspel van eenen aardbrand. Niet ver van de zoogenaamde Looijerspoort was namelijk door den eigenaar van een weiland, aan de Jarde eene turflaag ontdekt en eene massa uitgegraven turf opgestapeld, die door eene onbekende oorzaak sints den 28sten October in brand is geraakt en in weerwil van de aangewende pogingen tot blussching, tot nu toe is blijven voortgloeijen. Men stelt thans alle middelen in het werk om de nabijgelegen gebouwen voor vernieling te bewaren.

— De heer *Deane*, de bekende engelsche ondernemer van het door middel eener duikersklok opvisschen van gezonken voorwerpen, is thans bezig in Ierland zijne kunst te beproeven, hebbende hij uit het bij Limerick gezonken vaartuig *Instrinsic* alreeds voor bijna 300 pond. sterl. aan koper en andere goederen opgehaald.

— In vroegere dagen zijn in Groot-Brittannie ook andere dan lood-, tin-, of steenkolen-mijnen bewerkt, doch heeft men, voornamelijk uit hoofde dat de kosten het product niet vergoedden, de verdere uitgraving meerendeels gestaakt. Thans doet lord *Dunally* op zijne niet ver van Nenagh in Ierland gelegene bezittingen door eene kompagnieschap eenige zilvermijnen bewerken, tot welk einde vele groote smeltovens worden aangelegd, om het uit de mijnen voortkomende erts te smelten, waarvan men zich de beste uitkomst belooft, en welke onderneming in allen gevalle voor honderde behoeftigen uit den omtrek een middel van bestaan oplevert.

— Op den 16den Augustus dezes jaars overleed in het Boheemsche dorp Klenowiz een metselaar, in den ouderdom van 125 jaren. Hij was een klein zwakkelijk man, die gaarne danste en brandewijn gebruikte, doch zonder ooit beschonken te zijn. Nog voor twee jaren verscheen hij op iedere danspartij, en in de maand Junij 1834 was hij naar het zeven uren van daar gelegen stadje Kruman gewandeld. Hij was een arbeidzaam, altijd opgeruimd mensch en was met zijn 50ste jaar in den echt getreden. Van zeven kinderen zijn nog drie in leven, onder welke twee krankzinnige. Zijn gehoor ging eerst in dit jaar verloren ook werd, hij toen zwak van gezigt, doch bleef zijn hoofd geheel met haar bedekt; hij was altijd zeer spraakzaam met zijne buren en liet zich het eten goed smaken. Vier weken voor zijnen dood werd hij bedlegerig en stierf aan verzwakking. Zijn geheugen bleef hem tot in de laatste oogenblikken bij, en hij verhaalde gaarne wat hem in zijne jeugd voor honderd jaren en later was overkomen.

— Aan de bezoekers van het groote koffijhuis *the Duke of Clarence* te Londen is dezer dagen een voorbeeldelooze schrik aangejaagd. Terwijl al de habitues zich vreedzaam vermaken met spelen, drinken, enz. breekt plotseling, omstreeks 10 uren des avonds, een paard, dat met eene chais, waarin de voerman, eene dame en hare dochter waren gezeten, aan de hof was gegaan en zich voor het tuig had losgescheurd, door de deur van het wijnhuis en stort te midden der vrolijke drinkers in de voorzaal neder. Zich na velerlei spartelingen en uitdeeling van schoppen, aan de naar alle rigtingen wegstuivende gasten, op de beenen gebragt hebbende, deed het paard allerhande sprongen om weder naar buiten te komen; zoo wierp het zich met de helft lijfs over de toonbank, sloeg met den eenen poot door een glasruit, haalde met den anderen eene menigte flesschen en glazen rinkelende naar beneden, en stortte eindelijk achter over op den vloer en brak het dijbeen; nu sleepte men het op straat en sloeg het daar dood. Gelukkiglijk is geen der uiterst ontstelde personen ernstig gekwetst geworden.

FRANKRIJK.

PARIJS, (DINGSDAG) DEN 15DEN NOVEMBER.

De tijding van den dood van *Karel X* heeft zich ten volle bevestigd. Ter beurze heeft dezelve weinig indruk gemaakt; en wat de bladen betreft, degene die het oudere stamhuis zijn toegedaan, betreuren heden alle den dood van den gewezen Koning, echter met een kennelijk onderscheid onder dezelve, in de mate van rouw die dit afsterven bij hen veroorzaakt. De *Gazette de France* onder anderen, welk blad sedert lang de aanspraak van *Karel X* en van den hertog van Angouleme niet meer verdedigde, heeft geen uiterlijk teeken van rouw. De *Quotidienne*, die de regten van *Karel X* zoowel als die van *Hendrik V* voorstaat, is op deszelfs eerste bladzijde slechts van een zwarte rand of kader omgeven; *la France* eindelijk, welke het blad gehouden wordt te zijn, uitsluitend de belangen van den ouden Koning toegedaan, en die het koningschap van *Hendrik V* niet erkent, is geheel op de vier bladzijden met een zwarten rand omgeven. Dit blad kondigt bij zijn berigt van het sterfgeval, onder anderen aan, dat de Koning en Koningin (de hertog en hertogin van Angouleme) zich bijzonder welvarend bevinden, gelijk ook de hertog van Bordeaux.

Men kent tot heden weinig bijzonderheden omtrent het afsterven van den gewezen Koning. Slechts weet men, dat hij in den nacht van den 4den op den 5den te *Görtz*, ten gevolge eener maag-ongesteldheid, overleden is. Den vorigen dag was het feest van *St. Charles* onder de leden der familie gevierd. Sommige bladen spreken echter, van een aanval van cholera en ontsteking der ingewanden, ten gevolge waarvan de Koning, bezweken was.

Men heeft hier reeds de vraag opgeworpen, of het hof der Tuilerien den rouw zoude aannemen; men houdt het er echter voor, dat zulks eenigzins ongepast en niet zeer staatkundig zoude zijn.

Ter gelegenheid van het afsterven van den gewezen Koning van Frankrijk, wordt reeds het volgende overzigt van zijn levensloop medegedeeld:

Karel X, geboren te Versailles den 9den October 1757, huwde den 16den November 1773, dus naauwelijks 16 jaren oud zijnde, *Maria Theresia* van Savoye, die den 2den Junij 1805 in Engeland overleed, na hem twee zoons, de hertogen van *Angouleme* en *Berry*, geschonken te hebben.

De eerste jaren, die hij in de wereld doorbragt, werden door de losbandigheid en wulpsheid gekenteekend, die gedurende de laatste jaren van *Lodewijk XV* bij het Fransche hof, aan de orde van den dag waren.

Toen in 1789 de alarmklok voor het volk geluid werd, wierp de graaf *van Artois* (zooals hij toen genoemd werd) zich als de tegenstander van elke nieuwigheid op. Tot president van een comité, in de vergadering der Notabelen, benoemd, was hij in strijd met *Lafayette*, die er insgelijks deel van maakte. De geringe achting die hij bij het volk genoot, verminderde nog, toen hij den moed had de schandelijke administratie van *Calonne* te willen verdedigen. Het gemor van het volk sloeg tot oproer over, toen hij het beding op het zegel en grondbelasting voorstelde, en zijn vertrek uit het hof van rekening (*cour des aides*) ging toen van niet weinig gevaar vergezeld.

Hij weigerde zijne benoeming in de Staten-Generaal aan te nemen, en verscheen eerst na den 14den Julij in de vergadering; maar weldra afgeschrikt door den voortgang dien de nieuwe denkbeelden maakten, verliet hij in den nacht van den 16den Julij zijne geheele familie en begaf zich met de Prinsen van het huis *van Condé* in

ballingschap. Eerst onthield hij zich te Worms, vervolgens te Mantua, van waar hij de Fransche officieren tot desertie aanzette, terwijl hij de hulp van Keizer *Leopold* inriep. Te Olmutz bewerkte hij een verbond tusschen den keizer en den koning van Pruissen tegen het Fransche volk, en bij den inval der vreemde troepen in Champagne, voerde de graaf *van Artois* een gedeelte der Fransche uitgewekenen aan.

Na den dood van *Lodewijk XVI*, door zijn broeder, den graaf *van Provence* (*Lodewijk XVIII*), tot luitenant-generaal van Straatsburg benoemd, deed *Artois* eene reis naar St. Petersburg, waar *Catharina II.* hem hulptroepen beloofde. — Gedurende den oorlog in de Vendée, landde de graaf *van Artois* door een Engelsch eskader beschermd, op het eiland Rhé aan en deed daardoor den burger-oorlog te feller ontbranden.

Onder de keizerlijke regering had de verzoening tusschen den graaf *van Artois* en den hertog *van Orleans* plaats. Zij verschenen te zamen aan het hof van St. James; *Artois* bleef tot in 1813 te Hartwell, bij den graaf *van Provence*, wien hij slechts eenmaal verliet, om een reis naar Zweden te ondernemen; en het was uit dit oord dat zij hun protest tegen de vestiging van het keizerrijk uitvaardigden.

Toen de aftogt uit Moskou plaats had, begaf de graaf *van Artois* zich naar Bazel, ging van daar naar Vesoul en eindelijk naar Parijs. De senaat vertrouwde hem het voorloopig bestuur, totdat *Lodewijk XVIII* de constitutie aangenomen had. Hij teekende het verdrag, waarbij Frankrijk tot zijne oude grenzen van 1792 terug gebragt werd, en gaf aan de vreemde mogendheden al de door de Franschen bezette plaatsen terug. Hij stemde er in toe om de zeemagt en het leger van Frankrijk te verminderen. *Lodewijk XVIII* kwam hierop in Frankrijk; maar op de tijding dat *Napoleon* te Cannes geland was en grooten voortgang maakte, vertrokken de Bourbons in den nacht van den 20sten Maart 1815 naar Gent, waar zij tot na den slag van Waterloo verbleven. Toen kwam de graaf van *Artois* te Parijs terug, werd president van het kieskollegie van het departement der Seine en van het eerste bureau van de kamer der pairs. Kort daarna de staatkundige loopbaan verlaten hebbende, leidde hij een afgezonderd leven, tot aan den dood van *Lodewijk XVIII*, wien hij onder den titel van *Karel X* opvolgde.

Ieder een heeft nog te versch in het geheugen, wat er onder de regering van dien vorst is voorgevallen, en hoe hij op den 30sten Julij 1830 van den troon ontzet is, om zulks hier te behoeven te herhalen.

Men zegt dat er in de kerken van St. Thomas d'Aquin en van St. Denis, eene lijkdienst voor den overleden Koning zal gehouden worden.

— Het gerucht heeft zich sedert gisteren verbreid, dat het reservefonds van 80 millioenen franken, welke de bank van Frankrijk bij hare statuten verpligt is steeds in kas te hebben, ten gevolge der escompte's in de jongste dagen, geheel uitgegeven is. Men vreest dat de bank diensvolgens verpligt wezen zal met het escompteren van handelpapier vooreerst op te houden; indien dit werkelijk zoo is, zal zulks aan de handelszaken een grooten schok geven.

— In het *Journal du Haut et du Bas Rhin* van den 25sten November, wordt verzekerd dat de instructie wegens den aanslag te Straatsburg bijna ten einde is geloopen. Nog geen ingezeten der stad was tot heden in de zaak betrokken geworden, hetgeen wel het bewijs leverde, dat de aanslag niet te Straatsburg, maar wel aan de ander zijde van den Rhijn was gesmeed. Intusschen waren onderscheidene commissien ter instructie naar andere steden gezonden, waardoor men dacht dat de zaak nog niet voor de aanstaande assises, die den 20sten dezer bijeenkomen, zou kunnen gebragt worden, dewijl vóór dien tijd al de rapporten aan de regtkamer niet konden ingekomen zijn. De beklaagden waren in de burgerlijke gevangenis opgesloten, van waar men de andere gevangenen naar het huis van correctie had overgebragt. Van den dood des kolonels *Vaudrey* werd niet nader gesproken. Voorts behelzen de dagbladen van Straatsburg thans het verhaal der wegvoering van daar van den Prins *Louis Bonaparte*.

— Uit Lyon klaagt men, dat uithoofde de weinige zoo buiten- als binnenlandsche bestellingen, vele fabrieken in de stad stil staan; hetgeen hoogst noodlottig was vooral voor de arbeidende klasse bij het naderend wintersaisoen.

— De *Sémaphore* van Marseille behelst een berigt, dat de generaal *Damrémont* aldaar elk oogenblik werd gewacht. Er was in Afrika eene groote menigte sneeuw gevallen, hetgeen vreezen deed dat de expeditie naar Constantine welligt dit jaar geen voortgang konde hebben.

— In de zitting der Cortes-vergadering van den 7den dezer werden de conclusien der speciale commissie voor het voorstellen van maatregelen, tot het ten einde brengen van den burger-oorlog (waarover in de vorige zitting zulk eene levendige woordenwisseling ontstond,) gelezen en vervolgens overgegaan tot de discussie van de eerste dier voorgestelde maatregelen, namelijk om aan de provinciale deputatien meerdere magt te verleenen. Vele leden spraken voor en tegen den maatregel; de zaak was bij het vertrek van den post nog onbeslist.

Het gedaan voorstel om aan de koopers van goederen tijdens den opstandelings-oorlog, deze hunne eigendommen weer te geven, werd ter onderzoek naar de commissie der provinciale deputatien gezonden.

Voorts werd voor de eerste maal een voorstel gelezen van den heer *Garcia Paton*, houdende, dat het gouvernement aan de cortes den staat van het personeel tot de onderscheidene ministerien behoorende, voor het dienstjaar 1837 overlegde, ten einde dien te onderzoeken en er de hervormingen en bezuinigingen in te brengen, welke door de omstandigheden geboden werden; bijzonder gold dit onderzoek voor wat het ministerie van financien betrof, waarvan men het beheer der uitgaven naauwkeurig wilde kennen. De discussie dezer motie werd goedgekeurd, doch besloten vooraf het ministerie van het besluit te verwittigen, opdat het aan dezelve deel kon nemen.

— De Madridsche Courant van den 7den houdt de verheffing tot marechal-de-camp van den brigadier *San Miguel*, voor zijne kloeke verdediging van Bilbao tegen de karlisten.

Voorts had men te Madrid een rapport van den generaal *Rodil* van den 4den, waarin voorkomt, dat, naar *Rodil's* meening, *Gomez* den Taag niet zou willen overtrekken, maar de brug van Merida trachtte te bereiken, om door Andalusien naar la Mancha te ontkomen. *Rodil* schrijft, dat zoo *Alaix* nu meer in de nabijheid ware geweest, hij *Gomez* met vrucht achterna had kunnen zitten. Thans wilde hij zich naar Truxillo begeven, waar de karlisten den vorigen dag (den 3den) 12,000 rations brood, wijn, vleesch en 3000 rations hooi hadden geëischt. *Rodil* had hiervan berigt gekregen door zijne voorposten, die naar Truxillo waren gekomen en, dit vernomen hebbende, of wel teruggeslagen zijnde, in allerijl op het hoofdkorps waren teruggetrokken. Een ander deel der bende had zich op Torremocha gerigt. *Rodil* dringt in dit rapport ten sterkste aan op schoeisel, geld en andere benoodigdheden, zonder welke hij niets uitrigten kon.

l'Espagnol meldt, dat de bevelhebber van het leger van het centrum, op den 31sten, zijnen intogt in de veroverde plaats Cantavieja had gedaan.

— De bijzondere briefwisseling uit Madrid van den 7 dezer houdt voorts het navolgende in: »Gisteren is het ontwerp der bijzondere commissie van oorlog, aan de cortes voorgedragen, en, na eenen zwakken tegenstand van slechts twee leden, in zijn geheel aangenomen, zoodat wij hier weldra revolutionaire regtbanken zullen hebben, tenzij het, zoo als te hopen is, bij de beraadslaging over elk artikel afzonderlijk — hetgeen binnen eenige dagen moet plaats hebben — eenige wijzigingen onderga. De gematigde lieden zijn door deze aanneming zeer ter nedergeslagen, en algemeen is men verwonderd geweest over de hevigheid, waarmede de Minister *Lopez* de daarin opgegeven maatregelen verdedigd heeft.

» Men verwacht dagelijks het rapport der Commissie van financien; het is te wenschen, dat zij middelen vinde om de onvermijdelijkste uitgaven ten behoeve van het leger te bestrijden. Men moet toch op eenigerhande wijze een einde maken aan de ellende van den soldaat, die slecht gevoed, slecht betaald en in de hospitalen van het leger aan zijn lot overgelaten wordt.

» Men verzekert dat de divisie *Narvaez* reeds meer dan 20 uren van de hoofdstad verwijderd is. Wanneer hij nu slechts stellen bevel had om met zijne kolonne *Gomez* na te zetten, zoude hij dezen weldra op het spoor zijn, maar het schijnt, dat hij order bekomen heeft om te Talavera te verblijven, en dat het vervolgen van het karlistisch opperhoofd bij uitsluiting aan *Rodil* en *Alaix* toevertrouwd blijft. Eerstgenoemde meldt echter in zijn rapport van den 4den, dat hij noch geld, noch schoenen voor zijne troepen heeft en dat de toestand van *Alaix* hem zal beletten *Gomez* op de hielen te volgen.

» Desniettegenstaande heeft het ministerie *Rodil* strenge bevelen gegeven om binnen zeer korten tijd den bevelhebber der karlisten aan te vallen, en zoo hij dit bevel nu niet nakomt, zal hij stellig teruggeroepen worden, om zijn gedrag voor de cortes te verdedigen.»

« *Gomez* keert, volgens tijdingen uit Estramadura, naar Andalusie terug, en zoo hij niet van nabij gevolgd wordt, kan men er op rekenen dat hij er zich schier zonder slag of stoot meester van zal maken, want de Andalusiërs zullen hem geen tegenstand bieden.

» Don *Santos san Miguel* is om zijne schoone verdediging van

Bilbao, bij Koninklijk besluit tot Veldmaarschalk benoemt. Bijzondere brieven uit Vittoria begrooten de schade, die de artillerie der Karlisten in die ongelukkige stad aan gerigt heeft, op meer dan 12 millioen.

— Omtrent de contra-revolutie te Lissabon heeft men heden geene nadere berigten, hetgeen ter beurze ruim spel gegeven heeft aan geruchten omtrent bloedige gebeurtenissen enz. bij die gelegenheid in de portugesche hoofdstad voorgevallen. — Het gerucht van de interventie in Spanje, door den *Constitutionel* heden hernieuwd, vond weinig ingang.

— Ter beurze van heden (15 *November*) waren genoteerd: 5 pCt. 105,60; 3 pCt. 78,75; Nap. renten 98; Sp. Ardoin 20⅝, ¼, ⅛; Passieve 5¼; Defered 8; Rom. L. 99.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 14den November.

Van de Italiaansche grenzen wordt, omtrent het ontdekte komplot in Sardinien, nader gemeld, dat men van het bestaan van hetzelve door de fransche regering was onderrigt geworden, en ten gevolge harer aanwijzingen sommigen der deelhebbers had in handen gekregen. Uit het onderzoek bij deze lieden te werk gesteld had men te weten gekomen, dat het plan niets geringer bevatte dan het gelijktijdig in beweging brengen van Frankrijk en Italie. Een geestelijke, die zelfs in de zaak betrokken was, had de authoriteiten belangrijke inlichtingen, omtrent de zamenzweering gegeven, en uit was het uit een en ander nu duidelijk gebleken, dat er wel met der daad een besturend revolutionnair comite bestond, niettegenstaande men zulks steeds heeft zoeken te loochenen. In andere berigten, over de ontwerpen der zaamgesworenen, wordt verzekerd, dat een hunner voorname bedoelingen was, het herstellen van een eenhoofdig Italie.

— Te Napels heeft in den nacht van den 29sten op den 30sten en den volgenden dag, een vreesselijke storm gewoed, van donder en bliksem vergezeld en met een' zwaren stortregen gepaard gaande; een aantal boomen waren ontworteld en in die stad zelve er door den bliksem verpletterd. Sedert was de luchtsgesteldheid zeer koel geworden, en had men de kegelspits van den Vesuvius met sneeuw bedekt gezien. — Met de cholera was het niet verergerd.

— Uit berigten van Rome tot 29 october blijkt, dat don *Miguel* zich toen nog in die stad bevond, en geene aanstalten scheen te maken, om haar binnen kort te verlaten.

— Te Weenen waren den 8sten November genoteerd: 5 pCt. Metall. 103; 4 pCt. 99; 3 pCt. 73⅜; Bankactien 1352.

Een storm op de Orkadische Eilanden.

Indien de reiziger het geluk heeft gedurende eenen storm op de Orkadische eilanden te wezen, alsdan zal hij geenen zijn' gewoonlijke .... gezigt van zachtere landschappen der natuur, ten overstaan van het verhevenste schouwspel, dat hij immer zoude kunnen bijwonen. Zich op een zoodanig oogenblik naar het rotsachtige strand begevende, vooral wanneer een storm uit het westen waait, alsdan zal hij golven zien van eene grootte en kracht, waarvan hij onmogelijk een denkbeeld konde hebben; die als vervaarlijke zeemonsters over de diepte henen rollen, met opgeheven hoofd, voor den wind uitwaaijende manen, brullende en schuimende van woede tot dat zij tegen het, derzelver vaart stuitende, strand met zulk geweld opstuiven, dat de rotsen in derzelver grondvesten schudden; terwijl terstond daarna eene overstelpende massa water, als uit kanon geschoten, meer dan honderd voet boven derzelver toppen opvliegt, het omliggende land overstroomt, en als regen aan de andere zijde der eilanden nedervalt. Al de bronnen binnen den omtrek van eene mijl van de kust zijn gedurende eenige dagen, na eenen geweldigen storm, brak en onbruikbaar. De eilanders, die een halven mijl van de rotsen wonen, verklaren dat de aarden-vloer hunner hutten, door het bulderen der golven geschokt worden. Blokken rotssteen, welke geene twee of drie manspersonen kunnen opheffen, worden door de kracht der baren 60 of 100 voet hoog tegen de rotsen opgewenteld; en wanneer men, nadat de storm is bedaard, de rotsen bezoekt, vindt men dezelve, zelfs die 100 voet boven het vlak der zee zijn verheven, overdekt met onderscheiden soorten zee-insekten.

169ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

19de Trekking	—	N°. 4178, een prijs van ƒ 1000; N°. 13814 ƒ 1000.
20ste	—	N°. 14921, een prijs van ƒ 1000; N°. 1655, ƒ 1000; N°. 18931, ƒ 5000; N°. 22510, ƒ 2500; N°. 18836, een prijs van ƒ 1500. N°. 13640, een prijs van ƒ 1000.
21ste	—	N°. 16910 en N°. 21401, ieder een prijs van ƒ 1000.
22ste	—	

Graanmarkt te Amsterdam.

MAANDAG, *den 14den November.*

TARWE. — Weder met levendige handel tot verhooge prijzen: 131 ℔ W. B. Poolsche ƒ 320; - 131 W. B. Poolsche ƒ 300 Entr.; - 129 Rostocker ƒ 248 Zeiderde; - 130 ger. dito ƒ 250; - 130 betere dito 255; - 131 p. Wismar ƒ 270; - 124 Bonte Poolsche ƒ 265; - 129 p. O. Zeeuwsche ƒ 259, 260, 262, 263, 264; - 128 dito ƒ 255; - 126 Gron. ƒ 225; - 124 pr. O. en N. Gron. ƒ 205; - 129, 30 Vriessche 250 Zaan; - 128 Rostocker ƒ 250; - 134 p. J. Wismar ƒ 280.

ROGGE. — Goed prijs houdende: 121, 122 ℔ J. Drentsche ƒ 162, 165; - 120 O. Pruissische ƒ 170; - 115 O. Gedr. ƒ 146.

GARST. — Hooger verkocht: 103 ℔ Gedr. Wr. ƒ 142; - Rhijn in Entrp. 125.

HAVER. — Goed prijs houdend: 78 ℔ O. Voer. ƒ 100; 94 J. dikke 135; - 86 J. fijne ƒ 125; - 76, 77, 78 O. Voer. ƒ 96, 97, 98; - 84 J. fijne ƒ 124.

BOEKWEIT. — Prijs houdend: 116 ℔ Vriessche ƒ 150.

WALGERSCHE GROENE ERWTEN ƒ 240.

Z A A D M A R K T.

KOOLZAAD. — in een doen: Holst. 60 £.

LIJNZAAD. — zonder handel.

RAAPOLIE. — was heden flaauw: per 6/w. ƒ 43¾; vliegend ƒ 41½, 42; Dec. ƒ 41½, 41¾; Mei ƒ 40, 40¼, Sept. ƒ 36, 35½.

LIJNOLIE. — per 6/w. ƒ 38½, ¼; vliegend ƒ 37, 36½.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (16 NOVEMBER) waren genoteerd: Werkelijke Schuld 2½ pCt. 51$\frac{11}{16}$, ¾; dito 5 pCt. 99⅛, $\frac{1}{16}$; Kansb. 21⅛; Amort.-Sijndicaat 4½ pCt. 93⅝, ½; dito 3½ pCt. 74⅝; Handelm. 176½; Ardoin 85 ... 19⅞, 20, 19$\frac{15}{16}$; dito coupons 33, ½; Columb. 16½, $\frac{1}{32}$.

§§ Alle degenen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de benificiaire Nalatenschap van wijlen den Heer JACOB VAN NAERSSEN, in leven Notaris te *Breda*; gelieven daarvan opgave of betaling te doen in handen van den ondergeteekende, vóór den *eersten* Februarij 1837. Zullende na dien tijd geene pretensiën meer worden aangenomen.

BREDA, den 17 November 1836.

F. R. VAN NAERSSEN, *Notaris te Breda.*

*** Bij HERMANS EN MOEREL, onder de firma MOEREL EN COMP., Splitters te *Breda*, is getrokken op een Half Lot, No. 16530, verdeeld in twee Vijfdens en een Tiende, de Kapitale Prijs van

HONDERD DUIZEND GULDENS.

BELANGRIJK BERIGT.

Te *'s Hertogenbosch* wordt, uit hoofde van Affaire-Kwitering, op Solide Voorwaarden ter overneming aangeboden:

De KOOPMANSHUIZINGE en ERVE, genaamd *de Halve Maan*, met aangelegen *Pakhuizen*, *Bergpladtsen* en *Stallinge voor 10 Paarden*, staande en gelegen op het Hinthamereinde aldaar, nabij de Zuidwillemsvaart.

Langen tijd ... is in deze Affaire de Handel in *Koloniale-* en alle andere *Kruidenierswaren*, met veel succes geëxerceerd, en geniet dezelve bij voortduring nog een Debiet van Jaarlijks minsten *Zeventig Vaten gekorven Tabak*, zoo als aan gegadigden zal worden bewezen.

Te bevragen tot op den 15 December 1836, bij den eigenaar *Johannes Voets* en ten kantore van den Notaris *H. A. Bijvoet* te 's Hertogenbosch. ZEG HET VOORT.

STOOM-JAGT PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

November 1836.

Van MIDDELBURG.			Van ROTTERDAM.		
Zondag 20,	's morg.	6 uur.	Dingsdag 22,	's morg.	4 uur.
Donderd. 24	»	4 »	Vrijdag 25,	»	5 »

Bij BROESE & COMP., TE BREDA,

is van de pers gekomen:

BREDASCHE Arrondissements-Almanak

Voor het Jaar 1837.

Voorzien van een Naamregister van Administrative Financiële en Justitiële Ambtenaren, volledige opgave der Dijk- en Polder-Besturen, Maatschappijen en Leden der Kollegiën, alsmede Beoefenaren van de onderscheidene takken der Geneeskunst in de Stad en het Arrondissement *Breda*; benevens eene opgave der Kermissen, Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten in de provincie Noord-Brabant; de op- en ondergang van Zon- en Maan, de Eclipsen, de Hooge- en Lage Watergetijden, het varen der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het vertrek des Bodes, enz. In 12° met wit papier doorschoten, in wit of groen perkament à 45 Ct.; op best papier 25 Ct.; op ordinair 20 Ct.

Door Bovengemelde is op den 16 November 1836, ter vertaling aan het Edel Achtbaar Bestuur hunner woonplaats vertoond:

MEMOIRE sur le changement qu'une artillerie bien instruite et bien employée peut produire dans le système de la grande tactique moderne par N. OKOUNEF, *General-Major à la suite de S. M. l'empereur de toutes les Russies.* PARIS 1836.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.